

Kombinácia grantu a garantovanej energetickej služby by mohla pomôcť zvýšiť tempo obnovy verejných budov

Riešením pomalej obnovy verejných budov by mohlo byť zapojenie súkromného kapitálu. Slovensko potrebuje stornásobiť rýchlosť ich obnovy, ktorá je momentálne závislá na eurofondoch. Zapojenie súkromného kapitálu v podobe Garantovaných energetických služieb (GES) by pomohlo znížiť zaťaženie verejných financií a rýchlejšie naplniť ciele obnovy budov. To by prinieslo vyššiu zamestnanosť, úspory energií a znižovanie emisií skleníkových plynov. Platforma Budovy pre budúcnosť pripravila v spolupráci s [Asociáciou poskytovateľov energetických služieb](#) návrh metodiky na kombináciu grantu a GES pri financovaní obnovy verejných budov, ktorú je možné využiť pri príprave nastavenia podpory zo zdrojov EÚ po roku 2020.

Na Slovensku sa nachádza približne 15 500 verejných budov, z ktorých 75 % je v pôvodnom stave a je potrebné ich obnoviť. V priemere sa u nás obnovuje len jedno percento verejných budov ročne. Na zabezpečenie potrebnej obnovy je nutné toto tempo stornásobiť. Obnova verejných budov je u nás prioritne závislá na prostriedkoch z tzv. eurofondov. Ich limitovaný objem však nedokáže pokryť všetky potrebné finančné nároky. Vhodným riešením je využitie mechanizmu Garantovanej energetickej služby, ktorá dokáže pomocou súkromných zdrojov pokryť časť potrebnej investície.

MODEL KOMBINÁCIE GRANTU A GES

Základný princíp GES spočíva v tom, že náklady na modernizáciu budovy sa splácajú z budúcich dosahovaných úspor, za ktoré sa poskytovateľ služby zaručí. Verejný subjekt investíciu spätne spláca iba z ušetrených výdavkov na energie. GES je zväčša vhodná na financovanie opatrení s krátkou a strednou dobou návratnosti, ako je napríklad výmena zdroja tepla. Na implementovanie opatrení s dlhšou dobou návratnosti (zateplenie, výmena okien, atď.) je vhodné doplnujúce financovanie v podobe grantu. Vhodným riešením je teda model financovania, v ktorom sa v rámci jednej zákazky kombinuje GES a grant.

„Využitie grantu v kombinácii s GES by výrazne zvýšilo celkový počet obnovených budov a celkové vygenerované investície. Oproti klasickému zaužívanému modelu financovania by bolo možné z rovnako veľkého rozpočtu určeného na obnovu verejných budov obnoviť prostredníctvom modelu kombinácie grantu a GES až o 60 % viac budov a vygenerovať o 60 % vyššie investície,“ doplnil Richard Paksi, analytik BPB.

GARANCIA ÚSPOR

GES poskytuje potenciál realizovať hĺbkovú obnovu verejných budov s výrazne nižšími kapitálovými investíciami z verejných zdrojov. Metóda GES zároveň znižuje priestor na neefektívne vynakladanie verejných prostriedkov a na korupciu.

„GES predstavuje aj na Slovensku už na desiatkach projektoch úspešne overený koncept pre realizáciu projektov zvyšovania energetickej efektívnosti verejných budov. Výhodou GES v porovnaní s projektami štandardne realizovanými cez tzv. eurofondy je skutočná, zmluvne garantovaná úspora energie po realizácii opatrení. Nejde teda len o teoretické zlepšenie technických parametrov budov, ale o reálne ekonomické úspory, ktorých výška je garantovaná. Nezanedbateľným benefitom pre vlastníkov budov je presun všetkej zodpovednosti za výsledky projektu na jedného partnera – poskytovateľa GES – ktorý

opatrenia navrhuje, projektuje, realizuje a financuje a následne zabezpečuje tiež prevádzkyschopnosť všetkých inštalovaných zariadení,” uviedol Marcel Lauko z Asociácie poskytovateľov energetických služieb.

ZMENA SPÔSOBU OBSTARÁVANIA

Pre využitie modelu kombinácie grantu a GES je v prvom rade potrebné zmeniť spôsob verejného obstarávania. V súčasnom nastavení sa obstarávanie na dodávateľov realizujú na základe výkazu výmer, ktorý je výsledkom pripravenej projektovej dokumentácie. Žiadateľ – správca verejnej budovy – teda obstaráva zvlášť projektovú dokumentáciu a následne obstaráva len realizátora obnovy budovy. Pri modeli s využitím GES sa však obstaráva konečné riešenie, ktoré následne navrhne a zrealizuje jeden víťazný uchádzač.

Kontakty:

Richard Paksi | 0908 877 077 | paksi@bpb.sk

Marcel Lauko | 0903 905 345 | lauko@apes-sk.eu

O Budovách pre budúcnosť: Poslaním Budov pre budúcnosť je aktívne sa podieľať na tvorbe verejných politík, ktoré ovplyvňujú výstavbu a obnovu budov, s dôrazom na energetickú hospodárnosť, zdravé vnútorné prostredie a udržateľnosť. Budovy pre budúcnosť reprezentujú prostredníctvom svojich členských združení viac ako 150 firiem podnikajúcich v oblasti stavebníctva a energetickej efektívnosti, ktorých ročné tržby dosahujú takmer 1,7 mld. € a zamestnávajú vyše 9 tisíc ľudí.